

Broedvogels van het noordelijk deel van het Beekbergerwoud in 2020

Symen Deuzeman

Sovon-rapport 2021/19
Dit rapport is samengesteld
in opdracht van Vereniging
Natuurmonumenten

Colofon

© Sovon 2021

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten

Illustratie omslag: Weelderige opslag in het noordelijke deel van het Beekbergerwoud, 22 maart 2020

Foto's rapport: Symen Deuzeman

Wijze van citeren: Deuzeman S. 2021. Broedvogels van het noordelijk deel van het Beekbergerwoud in 2020. Sovon-rapport 2021/19. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

ISSN-nummer: 2212 5027

Inhoud

Samenvatting.....	4
1. Inleiding	5
2. Beschrijving van het gebied	6
3. Werkwijze	8
3.1. Methode & veldwerk	8
3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens.....	8
3.3. Weersomstandigheden	9
4. Resultaten.....	10
4.1. Soorten en aantallen.....	10
4.2. Vergelijking met eerdere karteringen.....	10
4.3. Soortbesprekingen.....	11
5. Evaluatie.....	15
6. Literatuur.....	16

Samenvatting

In het voorjaar van 2020 is het noordelijke deel van het Beekbergerwoud (31,5 ha) gekarteerd op broedvogels. In het gebied werden zes inventarisatieronden uitgevoerd in de periode maart-augustus, waarbij 33,3 minuten per hectare werd besteed aan veldwerk.

Alle broedvogelsoorten werden gekarteerd en in totaal werden 41 verschillende soorten broedvogels vastgesteld in het studiegebied. Er werden vijf soorten van de Rode Lijst vastgesteld: Koekoek, Matkop, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger en Kneu.

In 2014 is dit deel van het Beekbergerwoud voor het laatst gekarteerd op enkele bijzondere broedvogelsoorten. In het najaar van 2012 hebben beheeringrepen plaatsgevonden, zoals het verschrallen van het aanwezige grasland. Op de hierdoor ontstane pioniersvegetaties vestigden zich toen Kleine Plevier en Kievit en in enkele aanwezige poelen Dodaars en Waterhoen. De eerste twee soorten werden in zijn geheel niet meer aangetroffen in 2020. Dodaars en Waterhoen ook niet, maar wel elders in vennen in het Beekbergerwoud, echter net buiten de grenzen van het studiegebied.

1. Inleiding

In 2020 werd op verzoek van Vereniging Natuurmonumenten het noordelijke deel van het Beekbergerwoud (31,5 ha) in Gelderland op broedvogels geïnventariseerd. De inventarisatie is gewenst in het kader van de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL). Daarnaast zullen de resultaten van de broedvogelkartering gebruikt worden voor de beheerevaluaties (kwaliteitstoetsen) van Natuurmonumenten. In dit rapport wordt verslag gedaan van de in 2020 gevonden resultaten.

Ellen ter Stege was de contactpersoon bij Natuurmonumenten. Gerrian Tacoma-Krist van de Vogelwerkgroep Oost-Veluwe inventariseert met anderen al behoorlijk wat jaren de broedvogels in het Beekbergerwoud, meestal het vaste BMP-plot Het Woud in het zuidelijke deel en was geïnteresseerd naar de broedvogels in het noordelijke deel. Ook gaf ze inzage in de resultaten van de afgelopen jaren, waarvoor dank. Sovon-collega's Lara Marx en John van Betteray worden bedankt voor hun bijdragen aan de totstandkoming van dit rapport. Ellen ter Stege voorzag het concept van commentaar.

In de loop van april vielen veel natte plekken in de graslanden droog door het aanhoudende warme en droge weer met neerslagtekorten van afgelopen voorjaar, 30 april 2020.

2. Beschrijving van het gebied

Enkele kilometers ten zuidoosten van Apeldoorn, in de provincie Gelderland, ligt een gebied met de naam Het Woud. Hier bevond zich eens het laatste oerbos van Nederland, het legendarische Beekbergerwoud. In 1870 werd dit moerasbos, dat geroemd werd om zijn biologische rijkdom, drooggelegd, gekapt en omgezet naar landbouwgrond. Later werd Het Woud nog in tweeën gedeeld door de aanleg van de snelweg A50.

Een klein deel van het voormalige Beekbergerwoud heeft zich kunnen handhaven en Natuurmonumenten heeft de waardevolle delen van het gebied weten aan te kopen en in beheer genomen. Het doel is het creëren van een groot, aaneengesloten natuurgebied, dat op termijn het hele terrein van het oorspronkelijke Beekbergerwoud omvat. Sinds 2006 is Natuurmonumenten begonnen met het herstel van het gebied en probeert daarbij iets van de sprookjesachtige wildernis terug te brengen. Dit lukt heel aardig, momenteel is het een mooi nat, drassig en moerasachtig natuurgebied.

Het noordelijke deel van het Beekbergerwoud dat in 2020 is gekarteerd heeft een oppervlakte van 31,5 ha (figuur 1). Meer dan de helft van het gebied bestaat uit Rivier- en beekbegeleidend bos. Het gebied staat onder invloed van grondwater. Op enkele plekken treedt dit grondwater uit en dit komt in Nederland maar op een beperkt aantal plaatsen voor en is bijzonder te noemen. Het bos bestaat vooral uit natte bossen met wilgen, elzen, essen en eiken. Op de afgegraven percelen zijn na de inrichting, tussen 2012 en 2014, grote delen ingeplant met diverse jonge loofhoutsoorten en struiken, zoals mei- en sleedoorns. Het is behoorlijk ondoordringbaar en er lopen geen paden. Er zijn ook een aantal oude eiken en Zwarte elzensingels aanwezig. Het westelijke deel van het studiegebied bestaat voornamelijk uit nat schraalland en vochtige hooilanden (figuur 2; tabel 1). Het noordoostelijke deel is tamelijk zandig met braamstruwelen en een waterpartij, die in de loop van mei drooggevallen was.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het noordelijke deel van het Beekbergerwoud.

Figuur 2. Ligging natuurtypen in het Beekbergerwoud in 2020.

Tabel 1. Natuurtypen in het deel van het Beekbergerwoud.

Natuurtypen	Opp (ha)
N10.01 Nat schraalland	5,68
N10.02 Vochtig hooiland	3,14
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	1,6
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos	20,73
Totaal	31,15

Tamelijk ontoegankelijk jonge opslag in het natte noordelijke deel van het Beekbergerwoud, 22 maart 2020.

3. Werkwijze

3.1. Methode & veldwerk

Bij het verzamelen van broedvogelgegevens in terreinen van Natuurmonumenten zijn de volgende aspecten van belang:

- verspreiding en aantal territoria van de broedvogelsoorten
- aantalsontwikkeling van de broedvogelsoorten
- relatie tussen het beheer en broedvogels

In grote lijnen is de uitgebreide territoriumkartering toegepast, zoals beschreven in Vergeer et al. 2016. Bij de kartering lag de nadruk op de soorten van de SNL-lijst, maar vanwege de geringe oppervlakte van het terrein, is ervoor gekozen om alle soorten, conform de BMP-A lijst te inventariseren.

Er werden vijf inventarisatieronden uitgevoerd in de periode maart-augustus (tabel 2), waarbij in totaal 17 uur en 18 minuten werd besteed aan veldwerk. Dit komt neer op 33,3 minuten per hectare. Een extra nachtronde werd uitgevoerd op 4 juli voor de inventarisatie van nachtvogels, zoals Houtsnippen, ralachtigen en uilen. In augustus is extra aandacht besteed aan het voorkomen van Wespddieven, door een tijd vanaf een open plek de bosrand af te kijken in de hoop een voedselvlucht van Wespddieven naar een nest waar te nemen.

De meeste veldbezoeken begonnen rond zonsopgang en duurden tot enkele uren daarna. Vanwege het ontoegankelijke gebied werd er uitsluitend te voet geïnventariseerd. Territoria werden voornamelijk vastgesteld aan de hand van zingende of baltsende vogels. In geval van zeldzame soorten en soorten met grote, overlappende territoria of leefgebieden, werd geprobeerd een zo hoog mogelijke (nest indicatieve) broedcode te verzamelen en de nestplaats zo nauwkeurig mogelijk te lokaliseren. Dit om te voorkomen dat niet-broedvogels werden meegeteld en om over- of onder-telling van moeilijk karteerbare soorten te voorkomen. Tijdens de inventarisatie lag de focus op het verzamelen van uitsluitende waarnemingen, d.w.z. waarnemingen van tegelijkertijd zingende of baltsende individuen. Buitenranden werden meegeïnventariseerd, waardoor overschatting van het aantal territoria werd geminimaliseerd. Bij roofvogels en de Zwarte Kraai werd intensief gezocht naar nesten en werden gegevens verzameld over de broedbiologie.

Tabel 2. Data en tijden van veldbezoeken aan het onderzoeksgebied.

Datum	Begin	Eind	Uren
22-mrt	07:23	10:05	2,7
11-apr	06:30	09:27	3,0
30-apr	05:47	09:44	4,0
22-mei	05:37	08:47	3,2
4-jul	20:35	23:10	2,6
2-aug	11:43	13:37	1,9

3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens

In het veld zijn de waarnemingen ingevoerd op een tablet, waarbij voor iedere waarneming soort, locatie, tijdstip en broedcode zijn vastgelegd, inclusief de door de waarnemer afgelegde route. Bij thuiskomst zijn de data doorgestuurd naar de server van Sovon. De waarnemingen zijn automatisch geclusterd, waarbij gebruik is gemaakt van criteria die licht afwijken van de standaard BMP-criteria, vanwege het kleinere aantal bezoeken voor een kartering van alle broedvogelsoorten. Automatisch clusteren gaat in veel gevallen goed, maar resultaten moeten goed worden gecontroleerd, vooral vanwege fouten of slordigheden bij invoer in het veld. De database van het Beekbergerwoud is zorgvuldig gecontroleerd op onzuiverheden.

3.3. Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de vogelactiviteit en daardoor medebepalend voor de effectiviteit van het inventariseren. Slechte weersomstandigheden (regen, windkracht >4 Bft) kunnen leiden tot een lagere trefkans en op deze dagen is niet gekarteerd. In tabel 3 staan enkele gemiddelde weersvariabelen samengevat.

Tabel 3. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, dagelijks aantal zonuren en duur neerslag) in de periode maart-juni 2020, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor langjarig gemiddelde (1981-2010).

	Temperatuur (°C)		Zonuren		Neerslag (mm)	
	2020	Ref	2020	Ref	2020	Ref
Maart	6,8	6,2	194	125	51	68
April	11,1	9,2	287	174	11	42
Mei	13,1	13,1	324	213	15	61
Juni	17,5	15,6	232	201	84	68

Maart 2020 was vrij zacht en zorgde mede voor een zeer zachte winter (Hellmanngetal 0,1) goed voor de op 2014 na zachtste winter ooit.

De maand verliep vrij droog en zeer zonnig, maar kende een duidelijke tweedeling. De eerste twee weken waren zacht en wisselvallig met regelmatig veel wind, een voorzetting van februari. Vanaf de 15^e kregen hogedrukgebieden de overhand, nog steeds regelmatig met veel wind en vanaf de 21^e lagere temperaturen met regelmatig nachtvorst, maar wel zeer zonnig. Maart 2020 was droger dan het langjarige gemiddelde, met vooral in de zuidelijke helft neerslag. In de tweede helft viel in het hele land nauwelijks neerslag van betekenis.

April 2020 was zeer zacht, zeer warm en recordzonnig. De maand kwam op een zesde plaats in de lijst van zachtste aprilmaanden sinds 1901. De eerste dagen was er nog nachtvorst, maar vanaf de 4^e stegen de temperaturen en in het zuiden werd de eerste zomerse dag (+25 °C) geregistreerd op 8 april. Vanaf 13 april kregen Nederland te maken met een noordelijke stroming en daalden de temperaturen, gevolgd door een oostelijke stroming tussen 16 en 23 april. Het bleef wel steeds zeer zonnig. De temperaturen stegen in het zuiden regelmatig tot rond de 20°C, maar in het noordelijk kustgebied bleef het fris met soms slechts 12°C. Pas na 28 april viel er weer enige neerslag, maar het landelijk neerslagtekort (neerslag minus verdamping vanaf 1 april) was toen al opgelopen tot 79mm, ruim boven het recorddroge 1976.

Mei 2020 kende een normale temperatuur en was zeer zonnig en zeer droog. De maand begon wisselvallig, waarna zonnig en droog weer de overhand kreeg. Wel wisselden warmere en koudere perioden elkaar af. Tussen 11 en 14 mei steeg de temperatuur in het noordelijke kustgebied bijvoorbeeld niet boven de 11°C. Mei 2020 kende ook regelmatig perioden met veel wind, een terugkerend beeld dit voorjaar. Door de vrijwel afwezige neerslag, landelijk viel slechts 15 mm, nam het neerslagtekort verder toe tot een recordwaarde van 162 millimeter aan het einde van de maand, normaal is dit eind mei zo'n 55 millimeter.

Juni 2020 was zeer warm, zeer zonnig en nat. Juni begon warm, maar tussen 3 en 10 juni bleven de temperaturen in een wisselvallige periode beneden normaal. Langs de kust bij Wijk aan Zee (NH) daalde de temperatuur op 10 juni bij helder weer en een noordenwind 's nachts bijvoorbeeld tot 3,4°C. Het bleef na de 10^e wisselvallig met warmere temperaturen. Na de 22^e brak een periode aan met warm en zonnig zomerweer, met op 26 juni de eerste tropische dag (+30°C) van het jaar. Na twee droge maanden was juni natter dan gemiddeld, de neerslag was echter wel ongelijk verdeeld door het buiige karakter. Op 16 en 17 juni viel plaatselijk 80 mm en op 26 juni viel in Volkel zelfs 87 mm. Ondanks de natte maand was het neerslagtekort vrijwel overal nog duidelijk groter dan normaal. Ten opzichte van de situatie eind mei is er weinig verandering in het neerslagtekort gekomen. Landelijk gemiddeld bedroeg het neerslagtekort eind juni ongeveer 180 mm. Er is dus op veel plaatsen nog steeds sprake van droogte.

4. Resultaten

4.1. Soorten en aantallen

In het noordelijke deel van het Beekbergerwoud werden in totaal 41 verschillende soorten broedvogels vastgesteld. Alle voorkomende soorten werden gekarteerd (tabel 4). Er werden 5 soorten van de nieuwe Rode Lijst vastgesteld (Van Kleunen *et al.* 2017). Struweelsoorten zoals de Tjiftjaf, Fitis, Zwartkop en Tuinfluiter waren verreweg de meest talrijke broedvogels. Het aanwezige bos is goed ontwikkeld, met name de oude eikenlanen. Hier werden kritische bosvogels zoals de Wespendif, Kleine Bonte Specht en Appelvink vastgesteld. Moerasvogels waren ook aanwezig, met territoria van Kleine Karekiet, Bosrietzanger en Rietgors.

Tabel 4. Broedvogels van het noordelijke deel van het Beekbergerwoud in 2020. De Rode lijststatus is opgenomen in de kolom RL. (Kw=Kwetsbaar, Ge=Gevoelig).

Soort	N	N/100 ha	RL	Soort	N	N/100 ha	RL
Grauwe Gans	6	19,3		Tuinfluiter	14	44,9	
Nijlgans	1	3,2		Braamsluiper	1	3,2	
Wilde Eend	1	3,2		Grasmus	14	44,9	
Wespendif	1	3,2		Winterkoning	11	35,3	
Buizerd	1	3,2		Boomkruiper	4	12,8	
Houtduif	3	9,6		Spreeuw	2	6,4	
Koekoek	1	3,2	Kw	Merel	4	12,8	
Kleine Bonte Specht	1	3,2		Zanglijster	6	19,3	
Grote Bonte Specht	3	9,6		Grauwe Vliegenvanger	1	3,2	Ge
Gaai	4	12,8		Roodborst	7	22,5	
Zwarte Kraai	2	6,4		Bonte Vliegenvanger	1	3,2	
Matkop	1	3,2	Ge	Heggenmus	9	28,9	
Pimpelmees	6	19,3		Witte Kwikstaart	1	3,2	
Koolmees	6	19,3		Boompieper	1	3,2	
Staartmees	2	6,4		Vink	3	9,6	
Fitis	18	57,8		Appelvink	1	3,2	
Tjiftjaf	18	57,8		Goudvink	2	6,4	
Kleine Karekiet	2	6,4		Kneu	2	6,4	Ge
Bosrietzanger	4	12,8		Putter	1	3,2	
Spotvogel	2	6,4	Ge	Rietgors	2	6,4	
Zwartkop	17	54,6					

4.2. Vergelijking met eerdere karteringen

Sinds 1993 voert de Vogelwerkgroep Oost-Veluwe een broedvogelinventarisatie uit van het Beekbergerwoud (Het Woud). Het gaat om het midden en zuidelijke deel van het gebied. In 2014 is het noordelijke deel op verzoek van Natuurmonumenten gekarteerd in het kader van de kwaliteitstoets en als verplichting die voortvloeit uit de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL). Daarnaast was het ook interessant welke ontwikkelingen broedvogels hadden doorgemaakt na enkele grote ingrepen in het noordelijke deel. In het najaar van 2012 was veel grond afgegraven, waardoor kale vlaktes waren ontstaan, die met name in 2013 erg interessant bleken te zijn voor pioniersoorten. Het meest noordelijke deel was ook erg nat met enkele waterpartijen (Tacoma 2014).

De kartering in 2014 bestond uit een BMP-telling van uitsluitend bijzondere broedvogelsoorten (BMP-B). Delen die in 2013 nog erg kaal waren, bleken in 2014 begroeid te zijn met diverse grassen en jong struweel. Het meest noordelijke deel was nog wel erg nat met veel kale zandige plekken. Dit leverde enkele pioniersoorten op zoals Kleine Plevier (1 pr.) en Kievit (3 pr.). In tabel 5 is een vergelijking weergegeven met 2020.

Tabel 5. Vergelijking van BMP-B soorten in het noordelijke deel van het Beekbergerwoud.

Soort	2014	2020
Grauwe Gans	7	6
Nijlgans	1	1
Dodaars	2	0
Wespendief	0	1
Buizerd	1	1
Waterhoen	2	0
Kleine Plevier	1	0
Kievit	3	0
Koekoek	0	1
Kleine Bonte Specht	0	1
Kleine Karekiet	1	2
Bosrietzanger	0	4
Spotvogel	1	2

In 2014 is het noordelijke deel van het Beekbergerwoud voor het laatst gekarteerd op enkele bijzondere broedvogelsoorten. In het najaar van 2012 hebben beheeringrepen plaatsgevonden, zoals het verschrallen van het aanwezige grasland. Op de hierdoor ontstane pioniersvegetaties vestigden zich toen Kleine Plevier en Kievit en in enkele aanwezige poelen Dodaars en Waterhoen. De eerste twee soorten werden niet meer aangetroffen in 2020. De graslanden herbergen te weinig kale geschikte plekken om te broeden. Dodaars en Waterhoen waren ook niet meer aanwezig, maar wel elders in vennen in het Beekbergerwoud, echter net buiten de grenzen van het studiegebied. Ganzen bleven nagenoeg stabiel, evenals de Buizerd. Koekoek en Kleine Bonte Specht zijn verschenen. Struweel en riet- en ruigtesoorten namen toe, niet zo verwonderlijk met het ouder worden van het struweel en de ontwikkeling van droge rietstroken in het jonge bos en langs de randen ervan.

4.3. Soortbesprekingen

Grauwe Gans, n=6

Grauwe Ganzen hielden zich met name op bij vennen en natte delen in het terrein, zoals bij de waterpartij in het noordoostelijke deel. Alle territoria hebben betrekking op de periode 22 maart-30 april, daarna waren alle ganzen verdwenen en waren de natte delen zo goed als droog.

Er werd één nest gevonden met drie eieren op 11 april bij een open, natte plek tussen de jonge opslag.

Nest van Grauwe Gans met drie eieren, 11 april 2020.

Dodaars, n=0

Op drie locaties in aanwezige vennetjes net ten zuiden van het studiegebied werden Dodaarzen aangetroffen. Hier ook een Waterral, Waterhoen en verschillende paren Meerkoeten.

Ooievaar, n=0 (1)

Langs een vennetje in het zuidelijke deel zit sinds 2018 een nest van een Ooievaar, bovenop de stam van een afgebroken Zwarte els, net buiten het studiegebied. Het paar broedde succesvol, op 22 mei waren er met zekerheid jongen aanwezig, maar die lagen gedrukt, zodat niet exact bekend is hoeveel het er waren.

Nest van Ooievaar bovenop de stam in een Zwarte els, 22 mei 2020.

Wespendief, n=1

Een mannetje Wespendief werd op 22 mei om 9:56 uur omhoog stijgend gezien vlak boven het vlonderpad in het zuidwestelijke puntje van het studiegebied. Op 2 augustus is speciaal gepost vanaf de Traandijk om voedselvluchten waar te nemen, van vogels die met een raat naar het nest vliegen.

Dit werd helaas niet waargenomen. Wel werd er om 12:44 uur een Wespendief vrij laag boven het bos waargenomen, die in oostelijke richting vloog. Er werd niet gezien dat de vogel voedsel bij zich droeg. Voor de zekerheid zijn de twee bekende roofvogelnesten in het studiegebied bezocht om te kijken of die toevallig belegd waren met loof en of zich hier jongen bevonden. Dit bleek niet zo te zijn. Gezien de twee bovengenoemde waarnemingen is het aannemelijk dat de soort ergens in het Beekbergerwoud een nest moet hebben gehad.

Sperwer, n=0

Een Sperwer had een bezet nest in jonge opstand van eiken langs de A50, net buiten het studiegebied. Al op 22 maart alarmeerde het vrouwtje op het nest en ze zat op 30 april in broedhouding op het nest. Het is niet bekend geworden of er succesvol is gebroed.

Buizerd, n=1

In een oude eik die in een laan door het studiegebied loopt bevond zich een mooi opgebouwd nest van de Buizerd. Er werd steeds fel gealarmeerd bij benadering, maar er kwamen opvallend genoeg met zekerheid geen jongen groot.

Koekoek, n=1

Zowel op 30 april als 22 mei werd een roepende Koekoek waargenomen in de jonge opslag. Gezien de hoge dichtheid aan struweelvogels en de aanwezigheid van moerasvogels moet het mogelijk zijn om hier een geschikte waardvogel te vinden.

Kleine Bonte Specht, n=1

De Kleine Bonte Specht is geen algemene soort in het Beekbergerwoud. In het BMP-plot Het Woud worden jaarlijks 0-2 territoria vastgesteld. In het noordelijke deel werd op 22 maart een roepende vogel aangetroffen in oude Zwarte elzen. Een goede boomsoort voor deze specht om gaten in te hakken.

Fitis n=18 en Tjiftjaf n=18

Van de struweelvogels Fitis en Tjiftjaf werden hoge dichtheden aangetroffen in de jonge opstanden van wilg, els, es en eikjes.

Spotvogel, n=2

Op twee locaties in jonge opslag met een elzensingel werden zingende Spotvogels waargenomen op 22 mei.

Grasmus, n=14

De Grasmus werd vooral aangetroffen op locaties met meidoornstruwelen, met name in het noordoostelijke deel en langs de randen in singels van de hooilanden in het westelijke deel.

Grauwe Vliegenvanger, n=1

Een Grauwe Vliegenvanger werd vastgesteld in een uitloper van een oude opstand met populieren langs de zuidrand van het studiegebied.

Boompieper, n=1

Een zingende Boompieper was aanwezig op het zandige stuk in het noordoostelijke deel van het gebied langs de A50. Daarnaast waren territoria aanwezig in houtsingels net buiten de grenzen.

Goudvink, n=2

Goudvinken werden aangetroffen in de dichte jonge loofhoutopstanden, vaak met meidoornstruwelen in de naaste omgeving.

Kneu, n=2

Territoria van de Kneu waren gesitueerd in de meidoornstruwelen in het noordoostelijke deel van het terrein en in een houtsingel langs de rand met de vochtige hooilanden.

Rietgors, n=2

Op twee locaties in het jonge loofhout met open natte plekken met riet en lisdodde werden Rietgorzen vastgesteld.

5. Evaluatie

Het noordelijke deel van het Beekbergerwoud is bijzonder rijk aan broedvogels. Het is slecht toegankelijk vanwege het ontbreken van paden en het is soms ondoordringbaar door de jonge opslag met veel struweel. De dichtheden van veel struweelsoorten, zoals Tjiftjaf, Fitis, Heggenmus, Zwartkop en Tuinfluiter is bijzonder hoog te noemen. Vaak langs de randen van de jonge opslag zijn braamstruwelen of elzenlanen aanwezig die in trek zijn bij Grasmus, Spotvogel en Kneu. Ook is er op een aantal plaatsen oud loofbos aanwezig in de vorm van een oude eiken en Zwarte elzenlanen. Hier werd de Buiserd vastgesteld, evenals de Kleine- en Grote Bonte Specht, Spreeuw en Appelvink als echte soorten van ouder bos.

Grauwe Ganzen voelen zich aangetroffen op de natte plekken in de bospercelen, graslanden en het noordoostelijke deel van het gebied. Net buiten de grenzen werden ook verschillende paren aangetroffen in de verschillende vennetjes. Het broedsucces in het onderzochte deel lijkt nihil. Er werden nergens families met kuikens aangetroffen.

Bijzonder was ook een Wespandief, waarvan regelmatig een paar aanwezig is in het Beekbergerwoud. Hoewel geen nest werd aangetroffen in het noordelijke deel, mag aangenomen worden dat de soort ergens in het Beekbergerwoud ook in 2020 gebroed moet hebben.

De waterpartij in het noordoostelijke deel viel in de loop van mei volledig droog, 22 mei 2020.

6. Literatuur

- Van Kleunen A., Foppen R. & van Turnhout C. 2017. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels in 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Tacoma G. 2014. Broedvogels in het noordelijke deel van het Beekbergerwoud in 2014. Rapport in eigen beheer.
- Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Vincent de Boer (vincent.deboer@sovon.nl)